

AZ ANYAKÖNYBEN OLVASTUK

Ászáron: eltemettük: id. Szekeres Istvánt és özv. Bialek Lajosnét

Ete: megkeresztelték Páli Botond Lajost és Páli Hunort

Réde: Eltemettük: Nagy Gusztávnét, Nagy Ervint, Kovács Sándort, Nagy István-nét, Simon Lajost, Takács Tibort, Nagy Lajosnét, Zsebő Lászlónét, Jakab Sándort és Borsos Jánosnét.

Megkeresztelték Akács Áront

AKIK FELTEHETŐEN LEKÉSTÉK A SZENTESTÉT

A napkeleti bölcsek története sok szempontból érdekes karácsonyi történet. A legtöbb ember sokkal többet tud róla, mint amit a Szentírás elmond számunkra. Hiszen ki ne ismerné a három királyok történetét, Gáspár, Menyhért, „Boldizsár, aki szerezsen király.” Időnként még egy-egy igehirdetésben is szembeköszönnek, pedig ha fellapozzuk Bibliánkat Máté evangéliuma 2. fejezet, ott csak egy király van, ráadásul az Heródes.

A mi fordításainkban **bölcsek** vannak, a görög szövegben egynemesen mágiusok. Darabszámuk sincs megemlítve, csak az hogy többen voltak, és háromféle ajándékot vittek, de a nevüket is hiába keressük. Különös, hogy miként lettek a mágiusokból bölcsek, s még különösebb, hogy hogyan lettek királyokká. Ugyanilyen érdekes, hogy mikor derült ki, hogy hányan voltak és mi volt a nevük.

Ráadásul még ennél is különösebb, hogy hová mentek, mármint Betlehemben. Kicsi az esélye hogy ott lettek volna az istállóban(?) a jászol mellett, ahogyan azt minden mai Betlehemben láthatjuk, hiszen ők egy **házban** találják meg Máriát és a gyermeket. Ebből pedig nyilvánvaló lesz számunkra, hogy ők máskor jártak arra, mint a pásztorok. Heródes gyilkos számolása is erre enged következtetni, amely sze-

rint Jézus nem lehet idősebb két évesnél.

Tehát a bölcsek nagy valószínűséggel nem találkoztak a pásztorokkal, de a mikor bonyolult kérdéskörébe ne ugorjunk bele, mert az is egy érdekes kérdéskör...

Ugye milyen különös, hogy azt gondoljuk, töviről-hegyire ismerjük a karácsonyi történetet, s mégis még a legalapvetőbb dolgok terén is könnyedén tévedhetünk. Ez azonban nem újdonság, s éppen a bölcsek története mondja el nekünk, mennyire nem az. Mert a bölcsek története az emberi tévelygés emberi története.

Ezek az emberek ugyanis bölcsek, mágiusok, csillagjósok, koruknak elismert tudósai, akiknek asztronómiai tudásuk igen lenyűgöző. A mágiusok felismernek valamit, s azt a valamit helyesen is értelmezik, és mégis tudásukkal csúfos kudarcot vallanak, mert az emberi tudomány sohasem ismerheti meg Isten igazságának teljességét. A karácsonyi történetben célt tévesztett bölcsek története éppen erre figyelmeztet minket: a mi emberi tudásunk mindig pontatlan és hiányos marad, hacsak a Szentlélek el nem vezet minket az igazság ismeretére, amit Isten kijelentett nekünk az Ő igéjében.

Bátki Dávid

KEZDETÉT VETTE A REFORMÁCIÓ EMLÉKÉVE

„A reformáció civilizációs korszakalkotó szerepe abban rejlik, hogy meghirdette az emberi gondolkodás szabadságát, az egyén méltóságát és felelősségét, minden ember egyenlőségét Isten szemében” – mondta Kövér László házelnök a reformációi emlékévi állami megnyitóján.

„A reformáció egyszerre hálaadás és kritikus szembenézés önmagunkkal” – kezdte ünnepi beszédét Balog Zoltán, az emberi erőforrások minisztere, a Reformáció Emlékbizottság ügyvezető elnöke, majd hozzátette: a reformációt nem lehet úgy ünnepelni, mint katolikus testvéreink felett aratott győzelmet, hisz hitünk szerint mind egy egyház részei vagyunk. A református lelkész azt is kiemelte, hogy elsősorban nem ünnepelnünk kell, hanem hálát adni mindenért, amit a magyarok „ennek a világméretűvé nőtt megújulási mozgalomnak köszönhetnek: az erősödő hitért, az Isten iránti közvetlen bizalomért, a nemzeti nyelvért, a megújult tudományért”.

Schmerl Viktorné

VALÓDI KINCS

Ne gyűjts a földön kincseket, azt magaddal vinni nem lehet. Szívedben legyen szeretet, segíts meg ifjat, öreget.

Legyél támaszuk, ha lehet, segítsd az elesetteket, s lásd a csillogó szemeket, mosoly árad és szeretet.

Légy szerény és elégedett, valódi kincsed az lehet, amit senki el nem vehet, az igaz jócselekedet.

Református hitéleti lap

XXI. évfolyam 1. szám

2017. január

ÚJÉVRE VALÓ ÚTRAVALÓ

Olvasandó: Ézsaiás 43:1-3

Kedves Testvéreim!

Két mondatban összefoglalom ennek az Igének a tanítását, üzenetét: bármilyen történet is veled, én veled leszek. Ezt üzeni Isten. Két egyszerű mondat s milyen hatalmas evangélium, milyen erőt adó és drága biztatás, a bizonytalanságban is mennyi fény. Bármilyen történeten veled, én veled leszek. Ezt a két mondatot vegyük most közelebről szemügyre és így értsük meg Istennek újévi üzenetét, ezt a gondolatot hogy "bármi is történik veled ezt az ige így mondja, hogy ha vízen mész át vagy ha tűzben jársz. Víz és tűz ez a kép szemlélteti a prófétai beszédben ezt a gondolatot, hogy bármilyen történeted veled és amikor elgondolkoztam ezen a képes beszéden először is az ragadott meg, hogy milyen természetesen beszél a próféta arról, hogy vízen mész át örvények fenyegetnek de nem nyelnek el mégse, tűzön mész át veszedelmes lángok lobognak körülötted átmész a tüzek és nem fogsz megégni, ezekről a félelmetes dolgokról milyen természetesen beszél a próféta, hogy ezek bizony bekövetkezhetnek. Nem azt mondja a próféta hogy majd időnként milyen nehézségek és problémák fognak meglepni, hanem a dolgoknak a törvénye szerint mondja, hogy igen azt mondja tűz ég átmentek rajta vízen, mentek át és nem fog elnyelni, ezeket a próféta nem úgy emlegeti mint az életnek rendkívüli tételei hanem úgy mint az életnek a hétköznapi tételei. Ez a képes beszéd olyasmit mond amit az

Úr Jézus Krisztus úgy fejezett ki: E világon nyomorúságok, lesz nem néha s nem a történelem bizonyos időszakában hanem mindaddig amíg e világon éltek. Vagy más helyen: Sok háborúságon át kell nekünk az Isten országába bemenniünk. Pál Apostol élete végén életútjáról e szavakkal tesz bizonyosságot: Ama nemes harcot megharcoltam, futásomat elvégeztem... Az ige alapvető tanítása az, hogy Isten koronát készít nekünk a mennyben de a koronát az kapja aki a keresztet itt alant engedelmesen hordozza. Egy kicsit megpróbálom közelebről értelmezni azt, víz meg tűz képes beszéd és nem tudjuk ma már, hogy Ézsaiás mire gondolt amikor ezt mondta, de elmondom azt, hogy számomra ezek a jelképek mit jelentenek: a víz jelenti az erős sodrást a mélységet a kavargó örvényt lelkiképpen a belső megrendülést a kétségekben a bizonytalanságban. A nagy víz sodrása jelenti az ember tehetlenségét erőtlenségét az hogy vízben jársz elragadó sodrású vízen mész át, a lelki életben azt jelenti, hogy a kételkedésnek az örvényeiben is fogsz járni, húz lefele a mélység a bizonytalanság a félelem, ebben járunk elkerülhetetlenül. Tűz meg jelenti azt a félelmet és erőt amelyik elhamvaszt megsemmisít és pusztít. Szellemileg a tűz jelenti a szenvedélynek a tüzet a szív gonosz indulatait, pazarló és tüzes vágyait a testiséget az ember életének gonosz indulatait. Ilyen tüzekben fogunk járni 2017-ben is és nagy vizekben nagy kétségekben nagy erők sodrásában belső izzásban az életerőnek nagy lobogásában s

itt jön az Igének a már említett nagy ígérete, hatalmas evangéliuma: mindezekben én veled leszek ezt mondja az Isten amikor a vizek húznak lefelé én nem engedlek ahogyan a mi Urunk az Úr Jézus Krisztus járt a vízen is ahogyan ránézve tudott még az ő bizonytalankodó apostola is Péter a vízen járni. Így járunk mi is a vízen Isten segítségével. A tűzben is megtart a mindenható Isten ahogyan Dániel barátai a hétszeresen is felfűtött kemencében megmaradtak, mert az Isten megtartotta őket, így fogunk a tűzben is járni. Hallatlan nagy vigasztalás van ebben az Igében, hogy Isten ilyen őszintén beszél arról, hogy velünk van. Milyen rettenetes lenne ha ez az Ige így fogalmazódott volna meg: amikor virágos réten mész át én veled leszek, amikor nagy templomi gyülekezetben vagy együtt ott is veletek leszek. Milyen rettenetes lenne ez az Ige, de milyen hatalmas evangélium örömhír van abban nincs szó virágról, templomról és hangulatról, hanem az életnek a kegyetlen valóságairól. Az örvénylő vizekről és a perzselő tüzről ezt mondja Isten amikor ezekben jársz én veled leszek. Ezt ígéri 2017-re, szülessen hát meg mindnyájak szívében a válasz erre a csodálatos evangéliumra: Uram köszönöm, hogy ez a te szavad hozzám. Köszönöm ezt az ígéretet, nekem ez elég, nem tudom mi lesz ebben az évben, de a lényeg tudom Te mellettem leszel és maradj is velem!

Szemeti Ferenc
Kömlöd

Újságunkat – hirdetőinknek és alapítványunk támogatóinak köszönhetően – ingyenesen juttatjuk el olvasóinkhoz !

Hét Határ Református hitéleti lap. Megjelenik minden hónap első vasárnapján Ács, Ászár, Bana, Bábolna Bokod, Csép, Császárs, Dad, Ete, Kisigmánd, Kisbér, Kömlőd, Környe, Környebánya, Nagyigmánd, Oroszlány, Réde, Vérteskethely, Szákszend, Tárkány reformátusai közt

Kiadó: "Közelebb Egymáshoz" Alapítvány 2941 Ács, Fő u. 71. Felelős kiadó: **Gerecsei Zsolt** elnök

Szerkesztőség: 2853 Kömlőd, Perczel u. 26. tel.: 06-34/578-503 fax.: 06-34/470-543 email: hethatarlap@gmail.com

Felelős szerkesztő: **Bogáth István** Nyomtatás: MONTÁZS Press Kft. Oroszlány tel.: 20/454-35-41 Molnár Ferenc ügyvezető

Internet elérhetőség: www.hethatar.refdunantul.hu

ISSN 1417 - 7641

"HA AZ ÚR AKARJA..."

Textus: Jak 4,13–15

13 Most tehát, akik azt mondjátok: „Ma vagy holnap elmegyünk abba a városba, és ott töltünk egy esztendő, kereskedünk és nyereséget szerzünk”, **14** azt sem tudjátok, mit hoz a holnap. Mert a ti életetek olyan, mint a lehelet, amely egy kis ideig látszik, aztán eltűnik. **15** Inkább ezt kellene mondanotok: Ha az Úr akarja, akkor élünk, és ezt vagy azt fogjuk cselekedni. **16** Ti azonban most kérkedtek elbizakodottságokban: minden ilyen kérdés gonosz. **17** Aki tehát tudna jót tenni, de nem teszi: bűne az annak.

Mit akar velünk megértetni ez az igeszakasz? Vajon azt, hogy ne is tervezünk, mert úgy sem úgy lesz, ahogyan akarjuk? Hiábavaló dolog tervezni, mert úgy sem tudjuk, mit hoz a holnap? A Példabeszédek könyvéből veszi Jakab az idézetet (Péld 27,1). A Példabeszédek könyvében több helyen is olvashatunk arról a gondolatról, hogy Isten az, aki igazgatja az ember útját, az emberi tervek könnyen meghiúsulhatnak. Ebben az értelemben szólnak a következő bibliai idézetek: „Az embernek az értelme terveli ki útját, de az ÚR irányítja járását” (Péld 16,9); „Sokféle szándék van az ember szívében, de csak az Úr terve valósul meg” (Péld 19,21); „Az emberi értelem tervezet, de az Úr adja meg, hogy mit mondjon a nyelv” Péld 16,1. Az ismert közmondás alapja ezek a bibliai igék lehetnek, mely szerint „az ember tervez, Isten végez”. A következő idézetben Isten nemcsak az egyének a tervét hiúsíthatja, változtathatja meg, hanem egy nemzetét is: „Semmivé teszi az Úr a nemzetek tervét, meghiúsítja a népek szándékait” (Zsolt 33,10).

1. Jakab ezek által a mondatok által nem az ember tervkészítése, tervezgetése ellen szól, hanem az elbizakodott, dicsekvő ember öntelt tervezése ellen, aki nem számol Isten létével, döntéseivel, sem pedig a maga mulandóságával. A levél a kereskedés példáját említi meg. Az a kereskedő, aki biztosra veszi, hogy elutazik egy városba és ott eltölt egy évet és szép nyereségre tesz szert, a felfuvalkodott ember tévedésé-

ben él. Nincsen hatalmunkban a holnap nap sem. Jézusnak a bolond gazdáról szóló példázata juthat eszünkbe ennek a jakabi gondolatsornak kapcsán (Lk 12, 13-21). A példázatban szereplő gazdag elbízta magát és Istennel nem számolva tervezte a jövőjét, a régi csűrök lebontását, újak megépítését, hogy a bőséges termést el tudja helyezni. Jézus a példázat előtt a következőket mondta: „Azután ezt mondta nekik: Vigyázzatok, és őrizzétek minden kapzsiságtól, mert ha bőségben él is valaki, életét akkor sem a vagyona tartja meg” (Lk 12,15). Vagyis ez az ember a vagyonában bízott és nem Isten-

ben, ahogyan a Jakab tanításában említett kereskedő is a maga ügyességében, rátermettségében, bizonyára vagyonában is bízva tervezte meg a vállalkozását. Pedig élete – minden emberé – olyan, mint a lehelet. Ráhelhelünk az ablaküvegre és a lehelet rövid időn belül eltűnik.

A bolond gazdag példázata után nem véletlenül Isten gondviseléséről tanít Jézus (Lk 12-22-32).

2. Ideje, hogy az elhangzott téves tervezés után a helyes, biblikus, Isten szerinti tervezésről szóljunk. Tervezni szükséges és jó dolog. Esztelen lenne hozzáfogni házépítéshez anyagi fedezet és tervrajzok nélkül. Az egyházban, egyházközségekben is megtaláljuk az éves eseménynaptárt. A lelkészeknek a presbiterekkel közösen kell kidolgozni ún. missziói munkatervet, az egyházmegye elkészíti az adott év konferenciájának programját. Ezek a tervek hasznosak és segítséget jelentenek a gyülekezetek eredményes működésében. A keresztyén ember, aki bízik Isten gondviselésében és tudatában van saját gyengeségeinek, terveit Isten elé tárja és tudja azt, hogy az Úr segítsége nélkül a terv csak terv marad. Vannak, akik a latin mondást leírják, vagy ki-

mondják, amikor terveikről írnak vagy beszélnek: „Deo volente”(röv. d.v.), azaz „ha Isten (is) akarja” megjegyzést. Az istenfélő ember tudja, hogy fáradozása hiábavaló Isten hathatós támogatása nélkül, ahogyan ezt a Zsoltárok könyvében is olvashatjuk: „Zarándokének. Salamoné. Ha az Úr nem építi a házat, hiába fáradoznak az építők. Ha az Úr nem őrzi a várost, hiába óvják azt az örök. **2** Hiába keltek korán, és feküsztek későn: fáradsággal szerzett kenyeret esztek. De akit az Úr szeret, annak álmában is ad eleget” (Zsolt 127,1-2).

Terveinket tárjuk imádságban Isten elé, tegyük ezt belé vetett bizalommal, hittel (Fil 4, 6). Beszéljük meg a családon, presbitériumon, gyülekezeten belül, hogy helyesnek tartják-e a tervet a többiek is, mit szólnak hozzá. Szükséges-e, ésszerű-e a tervünk, vizsgáljuk, vitassuk meg egymással, imádkozunk közösen a terv kapcsán. Ha elfogadható, szükséges, ésszerű, megvalósítható a terv, kérjük Urunk vezetését, segítségét hozzá.

3. Van még egy mondat az igeszakaszunk végén, amely mintha nem illene a többi vershez, az elhangzott gondolatsorhoz. A 17. versről van szó, amely így szól: „Aki tehát tudna jót tenni, de nem teszi: bűne az annak.”

Vannak dolgok, amelyekhez nem kell különös terv, amelyek adódnak, jönnek a mindennapok során. A mindennapi tevékenységünk során hozzánk elérkező, ki nem mondott segélykiáltások, jelzések ezek. Az irtalmas szívű keresztyén ember maga is észreveszi a szükségletet, a szükségben levő embert, amikor elmegy mellette, találkozik vele. A szeretetből való jót mindenkor gyakorolhatjuk. Annak mindig ideje van. Az Isten imádatából, megismeréséből fakad. Ezért mondta Jézus Máriáról, aki hallgatta őt, amikor házukban volt, Mártával szemben, hogy ő a jó részt választotta. Jézus hallgatásából fakad majd a jócselekedet, aktivitás (Lk 10,42). Inkább arra kell ügyelnünk, hogy az Isten által elkészített segítő tetteket el ne mulasszuk, amikor annak ideje van.

Ámen

Vajs Tibor kisbéri lelkipásztor

GYEREKSAROK

Térdek

„U r a m , háborúból jövök én, Mindennek vége, vége: Békíts ki Magaddal s magammal, Hiszen Te vagy a Béke. ...

Két rohanó lábam egykoron
Térdig gázolt a vérben
S most nézd Uram, nincs nekem lábam,
Csak térdem van, csak térdem.”

Kedves Gyerekek!
Ezeket a komoly sorokat Ady Endre költőnk írta le az Imádság háború után című versében. Azt önti szavakba, hogy mennyire vágyik Isten és a békeség után. Sok bajon és nehézségen ment keresztül. Nem maradt más lehetősége csak az imádság, térden állva könyörögni Istenhez. „Csak térdem van, csak térdem.”

Ma már nevetségesnek tűnhet, ha valaki térdre borul valaki előtt. Régen, az ókorban így mutatták ki az alattvalók a tiszteletüket a királynak. Sőt hódolatként is térdre esve fejezték ki valaki előtt, akit nagyobbak, különbnek, fenségesebbnek tartottak maguknál. Emlékezzetek csak arra, hogy a napkeleti bölcsék mit csináltak a kis Jézus lábainál. „...leborulva imádták őt.” (Máté ev. 2. rész 11. vers)

A bibliai emberek gyakran imádkoztak térdre borulva Isten előtt. Így tett a bátor Dániel is minden nap háromszor. Kiterítette imaszőnyegét, Jeruzsálem felé fordította és Istenhez kiáltott. „Csak térdem van, csak térdem.”-mondhatta volna ő is. Miért volt ez bátor dolog tőle? Egyrészt mert egy idegen országban, Babilonban élt. Távol a jeruzsálemi templomtól, távol a hazájától és távol a családjától. Azonban nem felejtette el, hogy kihez tartozik, kinek köszönheti az életét és ki képes megőrizni őt idegen földön, a babiloni fogságban. Csakis Isten. Neki köszönheti okosságát és előmenetelét

is, hisz ő volt a hatalmas birodalom egyik főkormányzója. Másrészt, Dániel rosszakarói rávették a királyt, hogy adjon ki egy különös rendeletet. A következő 30 napban senki nem imádkozhat semmilyen istenhez, csakis a királynak. Dániel pedig minden nap megszegte ezt a királyi parancsot. Több sem kellett a rosszakaróinak. Amikor meglátták, hogy Dániel kiteríti az imaszőnyegét és naponta többször is térdre borulva imádkozik Istenéhez, jelentették a királynak. A történet folytatását bizonyára ismeritek. Dánielt a kitéhetett oroszlánok vermébe dobták, ám nem esett bántódása. A király ennek annyira megörült, hogy elrendelte, ezentúl mindenki csak Dániel Istenéhez fohászkozhat. A rosszakarókat pedig megbüntette.

Néhány évvel ezelőtt nagy szenzáció volt, amikor egy árverésen elkelt egy 16. századbeli lyukas szőnyeg. Két lyuk is volt rajta, ugyanis egykor Kálvin János imádkozott rajta nap mint nap. *Térdeinek* helyén kopott ki annyira az ágya melletti kis szőnyeg, hogy ki is lyukadt. Kálvin is, Dániel is példa lehet számunkra a **kitartó imádkozásra**. *Térdeink* is emlékeztessenek arra, hogy el ne felejtünk imádkozni minden nap! Az imádság Istennel való beszélgetés. Ha mi nem némulunk el, akkor Ő is fog hozzánk szólni. Ha mi elmondjuk neki örömeinket vagy bánatainkat, akkor Ő velünk együtt örül vagy megvigasztal minket. Ha mi elmondjuk neki kéréseinket, akkor Ő teljesíti azokat, amelyek a javunkat szolgálják. Koptassuk hát a térdeinket, mert imádkozni jó!

Imádság 2017 minden napjára:

Sosem szunnyadsz, sosem alszol, Istenünk,
áldj meg minket, ha otthonról elmegyünk,
vigyázz ránk, míg visszaérünk,
őrizd mindennap életünket. Ámen.

Áldás,
békeség!
Barta Lívია

Siklós József

Ászári szélroham

Széljegyzet egy evangelizációhoz

Tavaszt hozó ászári szélroham!
Ledöntöd a madártetőt,
lesöpröd a házról a tetőt?
Titkot társz fel a felszín alatt,
Míg söpröd magad előtt a havat?

Megfordítod a járókelőt
- életének így adsz más irányt?
Megfagyasztod csontokban a velőt,
de szívekben lobban pünkösdi láng!

Isten népe esti szélviharban...
Isten népe, mondd, mi szél hozott?
Jó szél, erős, kiszámíthatatlan –
és mégis: pontosan kiszámított.

Nem szétfúj e szél, hanem összesodor.
Fagyos éjben egymáshoz kényszerít.
Szeretet tüzét izzóvá szítja,
s e szél szárnyán száll tovább a hit.

Tavaszt hozó ászári szélroham!
sodorsz ma Isten Országá felé,
keresztben táruul karok közé –
- szívünk e sodrásba beleremeg,
de ellenállni nem lehet neked!

Mint Jeruzsálemben kétezer éve:
sebesen zúgó szélnek zendülése
betöltött ma is házat és szívet.
Ászáron – Krisztus egyháza éledett.

Szentlélek tavaszi szélroham!
Olvad szívekről bűn, közöny fagya,
újjászületnek dermedt életek,
s dalolnak ujjongó, új éneket:
a megváltottak hálaénekét,
dicsérik Jézus drága, szent nevét,
ki életével itt példát mutat,
véres kereszttje mennybe nyit utat,
irgalma gyógyít sok élet-sebet,
mind Hozzá siet, ki fáradt, beteg.
Feltámadása győzelmes erő:
cél felé egyetlen, biztos Vezető.
Ki eddig Őt így még nem ismeri,
ma hittal adja át magát Neki.

Én áldalak, ha szidnak is sokan,
tavaszt hozó ászári szélroham.

Ászár, 1980. január 30. éjfélutájban

ÚJÉVI CSOBBANÁS

Idén hatodik alkalommal rendezték meg Szigligeten az Újévi Balatoni Csobbanást. Mi a nagygimáncsi ifjúsági csoport részéről másodszer vettünk részt rajta.

Rögtön istentisztelet után indulunk, hiszen 2 órákor indul pontosan a csobbanás, és előtte az odaézésen túl még regisztrálni és orvosi vizsgálaton átesni is követelmény. Az átöltözésre fűtött sátrakat biztosítanak a rendezők.

Már a megérkezés is élmény. Tavaly nem tudtuk, mire számítsunk, idén már ismerős volt nyitott strand és büfék, a majd háromezres tömeg, a fesztivál hangulat. Idén hatan utaztunk Szigligetre, hárman regisztráltunk csobbanásra. Miután átesztünk a formáságokon és átöltöztünk, fürdőköpenyben és papucsban várakoztunk a vízparton, mely majd 10 cm-es vastagságban be volt fagyva. Hogy mégis fürödni lehessen, a szervezők kb. 10 méter szélességben és kb. 50 méter hosszúságban feltörték és kitarították a jeget – ebből talán a víz hőmérsékletét is meg lehet tippelni.

Amikor már csupán 4 perc volt hátra, fürdőköpenyünket és papucsainkat hátrahagyva a startvonalhoz álltunk mi is (Róth Mátyás, Sugár Gergő és jómagam). Pontban 2-kor eldőrdült az ágyú, elkezdett rockabilly-t játszani a Mystery Gang, s a 200-300 bátor vállalkozó a vízbe tódult. Na, nem ám óvatosan, szokva a víz hőmérsékletet, hanem teljes lendületből rohanva.

Talán ha két percet töltöttünk a jeges vízben, de az újévi fáradság pillanatok alatt szertefoszlott. Lábaikat mintegy negyed óra múlva ismét érezni kezdtük... Hazafelé már csak az élmény újra és újra felelevenítése maradt. Köszönjük a szervezőknek a lehetőséget, s az Úr Istennek a Balatont, mely még télen is ilyen csodás kalandokat rejteget.

Sugár Tamás

ANTAL LAJOS ESPERES, ÁSZÁRI LELKIPÁSZTOR ÉLETE

Idén száz éve, hogy Antal Lajost esperesnek választották.

Az Ászár-Kisbér-Hánta református gyülekezetek néhai lelkipásztora, felsőgelléri Antal Lajos 1860. január 10-én született Tatán. Édesapja, id. felsőgelléri Antal Lajos Tatán ügyvédként praktizált, édesanyját Nagy Liciának (Lídiának) hívták. Testvérei dr. Antal Géza (1866) későbbi dunántúli püspök, és Antal Berta (1869), Nagy Sándor szomódi lelkipásztor felesége voltak. Tudomásunk van egy Antal Irén nevezetű kisasszonyról, aki Pápán lakott, de hogy testvérük volt-e, azt nem tudjuk.

Antal Lajos az elemi iskoláit, valamint a gimnázium első négy osztályát szülővárosában végezte, ezt követően két évig Nagykorörsön, majd Pápán tanult, itt is tett sikeres érettségi vizsgát 1877-ben. 1877-1881 között a Pápai Református Teológiai Akadémián tanult, s református lelkipásztori diplomát szerzett. Tapolcafőn segéd, Lábatlanban, Etén helyettes, Bokodon illetve Kocson ismét segédlelkész volt, majd 1884-ben Kaposváron lelkésszé szentelték. Az Ászár-Kisbér-Hánta Református Egyházközség 1885-ben meghívta, majd meg is választotta lelkészének, s haláláig itt szolgált. 1886. augusztus 9-én kötött házasságot az ászári református templomban a vele egykorú Kocsis Gizellával. Az esküvői szolgálatot nem más végezte, mint Antal Géza, akkor szomódi segédlelkész, későbbi dunántúli püspök, Antal Lajos öccse. Kevesebb, mint egy évvel később, 1887. április 17-én megszületett Gizella leányuk (keresztelés: Április 22, Pap Zsigmond császári lelkipásztor szolgálatával), aki korán elhunyt, alig öt évesen, 1892. május 4-én. Öccse feleségét, Adél Opzoomert 1888. július 14-én keresztelte meg az ászári templomban. A keresztelés azért is érdekes jelen esetben, mivel Adél egy hollandiai, utrechti református egyetemi professzornak, Cornelis Willem Opzoomernek volt a leánya. A keresztelési anyakönyve szerint (magyarítva) Adél Zsófia Kordélia Opzoomer. Keresztzülei lettek Antal Lajos ászári lelkész, és felesége, Ko-

csis Gizella.

Antal Géza és Opzoomer Adél esküvőjén a szolgálatot Antal Lajos végezte. Az anyakönyv tanúsága szerint előzőleg 1888 Július 5-én polgári házasságot kötöttek Utrechtben, mely, mivel „magyarországon érvényes nem lévén, házasságuk itt is megkötetett.” Még abban az évben, 1888. szeptember 9-én megszületett második leányuk, Margit, akit még abban az évben, szeptember 29-én megkereszteltek. A sákramentumi szolgálatot Pap Zsigmond császári lelkipásztor végezte. Nyolc évvel később, 1896. április 25-én született Gizella leányuk, akit május 18-án kereszteltek, Antal Gábor püspök szolgálatával.

Antal Lajos nem csupán lelkipásztori teendőket látott el: a gesztesi járási takarékpénztárnak 1890-től igazgatósági tagja, 1900-tól pedig vezérigazgatója volt. A Tatai Református Egyházmegyében számvevő, tanácsbírói, aljegyzői tisztséget viselt, majd 1903-tól egyházmegyei főjegyző, 1917-1920 között pedig esperesi tisztséget töltött be. 1918. február 15 és 1919. május 15 között id. Tapsonyi Sándor, későbbi nagygimáncsi lelkész volt segédlelkésze, akit a segédlelkészi év letelte után, közegyházi okokból Győrbe helyezték át. Antal Lajos 60 éves korában, szívszélhűdés következtében hunyt el 1920. május 3-án, temetése pedig Május 6-án volt Maller Kálmán, Czeglédy Sándor, és Tóth Sándor szolgálatával. Felesége 1938-ban tért meg teremtő Urához, s azóta férje mellett nyugszik az ászári temetőben. Sírjukon szép idézet található: „Azokat, akik egymást szerették, [...] a halál sem szakította el.” (2Sám 1:23)

Halála után legalább egy évig nem volt lelkésze a gyülekezetnek, hiszen Németh István püspök kirendelésével 1921. október 7. – 1921. december 31. között Mikos Lajos szolgált helyettes lelkészként. Később, 1922. március 12-től 1931. április 15-ig ismét id. Tapsonyi Sándor lett a gyülekezet lelkipásztora.

Sárközi Gergely Antal, teológus

TÁRKÁNYI TELEPÍTŐLEVÉL 1714-BŐL

Tárkány község sorsa a pusztulás lett a szomszédos falvakkal együtt a mohácsi csatát (1526) követően. Komárom megye ezen részének is „két pogány között” kellett fennmaradnia: az osztrák és a török is fosztogatta. Az állandó harcok miatt a település lakói meghaltak vagy elmenekültek, a település lakatlanná vált. A falu a pannonhalmi apát birtoka volt. A török uralom gyengülésével majd megszűnésével egyre fontosabbá vált a terület benépesítése. Az 1600-as évek végén több sikertelen kísérletet tettek a főapátok az élet újjászervezésére. A sokadik kísérletre 1714-ben került sor, ez a vállalkozás már eredményes lett: a falu már állandóan lakottá vált. A telepesek a korábbi jelentkezőkhöz hasonlóan református jobbágyok voltak. A nehéz időkben szükség volt a munkáskezerekre, így a vallással ekkor nem foglalkoztak. A hagyományokhoz híven írásba foglalták a megtelepedés feltételeit, többek között a prédikátortartás jogát is. 1721. március 3-án Nedeczky István, a királyi tábla bírja is hitelesítette és pecsétjével látta el az iratot. Az irat korabeli másolata a tárkányi református egyház irattárában található meg. A szöveget magyar nyelven fogalmazták meg sok rövidítéssel, néhány helyen latin kifejezéseket betoldva. A könnyebb olvashatóság érdekében szögletes zárójelben kiegészítéseket és magyarázatokat illesztettem be.

„Coelestinus Göncz Szent Mártoni Fő Apát úr, és a Convent adgyuk tudtára [a pannonhalmi apát hiteleshelye] mindenek[ne]k az kiknek illik ez Levelünknek rendiben, hogy mi bizonyos okbul viseltetvén, a mi Tárkány nevű Szent Mártonyi Apátur[a]sághoz való Praediumunkat [birtokunkat], melly Nemes Comárom Vár[me]gyében vagon, megh akarván Szállítani [azaz betelepíteni], ah[h]oz hozzá adván Ölbő Buzábul, mézbiül, Báránybul, és valamelyek Országunk Szokása Szerint megh Szoktak Dézmáltaini, Tizedet adni. Azonkivül tartozik az egész Falu Karácsonra, Husvétra, Pünkösdre, Sz[ent] Benedek, Sz[ent] István, és Sz[ent] Márton napjára tisztességes ajándékkal. Buzábul, mézbiül, Báránybul, és valamelyek Országunk Szokása Szerint megh Szoktak Dézmáltaini, Tizedet adni. A Malomtul minden Esztendőben edgy-edgy forintot adni. Predikator Szabad leszen tartani mind addigh, migh a Több Földes Urak is a Szomszéd Falukban megh tartják az Predikatorokat. Az Ölbei Tónak mind Lekelésére [lékelésére], mind penigh töltésére

got, úgy hogy a fellyül megh irt idő előtt Semminenü adóval, vagy Szolgálatlaltal nekünk vagy Successorinknak [örökösainknek] ne tartozzanak, az edgy Karácson fáján kívül, és a Tora [Tóra] való gondviselésen kívül.

Az első Esztendőben minden féle Dézma [tized] is el vagon engedve, a mit esztendő által bé takarnak [betakarítanak]:

El telvén pedigh a fölyiül [felül] megh irt három esztendő, minden gazda tartozik két egész nap kaszálni, azt föl gyűjteni, be hordani az időnek javán:

Tartozik ismét minden egész helyes [egész jobbágytelekkel rendelkező] két-két mérő [terület mértékegysége] alá való földet háromszor megh Szántani, fél helyes [fél telekkel rendelkező] edgy mérőt, fertályos [negyedtelkes] felét bé vetni, le aratni, be hordani, el nyomtatván annak Szemét [azaz a gabonát] Szent Mártonban hozni:

Hasonló képpen Tavasz alá is két-két mérőt, egész helyes két mérőt, fél helyes edgyet, fertályos felet el vetni, le aratni, bé hordani mint az őszit.

Százaz Korcsma pénz [a kocsmá használatáért fizetett díj] 15 Tizen öt forint. Bort a Korcsmára illendő árron Sz[ent] Mártonban tartoznak venni. Tartoznak Tavaszra is két-két Szekér fával, hasonlóképpen őszre is két-két Szekérrel. De nem úgy hogy ha nyolcz ökre vagon valakinek, két Szekérben foghja, hanem a mint a marhája leszen, tartozik igazán bé szolgálni.

Két-két pár Tyukot, edgy pint [régisúlymérték] vaját, huszon négy Tyuk monyot [tyúktójást], edgy-edgy Ludat, és edgy kappant [ivartalanított kakast] adni.

Azonkivül tartozik az egész Falu Karácsonra, Husvétra, Pünkösdre, Sz[ent] Benedek, Sz[ent] István, és Sz[ent] Márton napjára tisztességes ajándékkal.

Buzábul, mézbiül, Báránybul, és valamelyek Országunk Szokása Szerint megh Szoktak Dézmáltaini, Tizedet adni.

A Malomtul minden Esztendőben edgy-edgy forintot adni.

Predikator Szabad leszen tartani mind addigh, migh a Több Földes Urak is a Szomszéd Falukban megh tartják az Predikatorokat.

Az Ölbei Tónak mind Lekelésére [lékelésére], mind penigh töltésére

Szorgalmatos gondot viselni.

Mivel romlott állapotban vagon Sz[ent] Mártoni Kalastrom [kolostor], és a Jobbágyok kevesen vadnak az el mult háboru [a Rákóczi-szabadságharc 1703-1711] és Pestis miatt, arra nézve ok is a Szegénységet Segíteni foghják.

Végteére a magunk marhája is Tárkányon fogh járnai, kihez képest sok vidéki marhája ne fogadgyanak, hogy a maguk marhája és a miénk megh ne Szüküllőn [hiányt ne szenvedjen].

A ki pedigh a Szabadság után el megyen, tartozik fizetni, míg ott leszen edgy-edgy esztendőre husz forintot.

Melly esztendők ki telvén, mi is és Successorink assecurálván [utódaink biztosítjuk] őket, hogy ezen kívül más egyéb adozásokra nem erőltettyük, hanem ezen Levelünk rendi Szerint a fölyiül megh irt Punctumokban [pontokban] megh tartjuk [megtartjuk]. Mellynek nagyobb hitelére és bizonyosságára adtuk ez pöcsétes Levelünket, kezünk írásával és pöcsétiünkkel megh erősítvén.

An[n]o Ezer hét Száz Tizen négy esztendőben, 24. Men[sis] Aprilis [Az Úr 1714. évében április hónap 24. napján].

Bene László Tárkány

Krisztusom

Mennyből jöttél, időbe jöttél örökkévalóságból az emberi test korlátai közé Isten létedre, bűn nélkül a bűnösök közé, és a Lélek hatalmát bizonyítottad. Véred hullott, szíved megállt, Lelked a pokol érintésével, ízlelésével égbe szállt, majd ismét vissza, feltámasztóan a testbe. Győzelmed visszahódította a gonosztól az embert, s ha keresztjét felveszi és hisz, el nem vesztet soha-soha.

Írta Öllös Mór Ászáron, 1976. január 23-án.

MINDENNEK RENDELT IDEJE VAN

„Mert mindennek rendelt ideje van...” Advent különös ideje az évnek. Titkokkal és fényekkel teli időszak. Miközben az utcákon megjelennek a csillogó díszkivilágítások, a városokban megindul a vásári forgatag, a rádióban és a bevásárló központokban felhangosodnak a karácsonyi zenék, addig a lelkünkben megpróbálunk rendet rakni és békét teremteni. Advent készülődés. Ehhez a készülődéshez pedig csendre és imádságra van szükség. Ezért szervezünk évek óta olyan különleges lelki alkalmakat gyülekezetünkben, amelyeken szívünket is készíthetjük az ünnepre.

Advent első vasárnapján a Dunaalmási Szeretothon küldöttsége indított el minket karácsony felé. A zenés áhítaton szolgáló fiúk versekkel, énekekkel és harangjátékkal örvendeztettek meg minket. Sugárzott róluk az a szeretet, amellyel az Istent szeretik, áradt belőlük az az áldás, az a plussz, amellyel Isten kipótolta hiányosságaikat és megható volt az a koncentráció és lelkesedés, amellyel dicsérték az Istent. A templomi alkalom után tea, szendvics és sütemény mellett volt lehetőségünk közelebről is megismerni őket, beszélgetni velük, megcsodálni kézműves alkotásaikat és az intézmény mindennapi életébe betekinteni két videó által. Igazán lélekemelő délutánt tölthetünk együtt. Advent második vasárnapján a hölgyeket vártuk a gyülekezeti terembe. Mivel az ünnepek előtt és alatt sok feladat hárul egy háziasszonyra, sokszor a lelki ráhangolódásra alig vagy nem is jut idő. Ezért gyűlünk össze még advent elején egy meghitt teadélutánra. Az igei üzeneten túl mindenkit személyre szóló ajándék (sütemény, karácsonyfadísz és Igéskártya) várt, illetve készíthetett is hűtőmágnest valakinek, akinek örömet akart okozni.

A negyedik adventi vasárnap pedig a gyerekeké volt. Karácsonyi Bányka klubot tartottunk, ahol különböző karácsonyi ajándékokat készítettünk el éneklés és jó hangulat közepette. Olyan jó, hogy Isten nemcsak hétköznapi napokat, hanem ünnepeket is készített számunkra! Készüljünk hát ezekre örömmel és méltóképpen.

Réde, Barta Livia

KÁNTÁLÁS NAGYIGMÁNDON

Évek óta reménytelen szívvel és szeretettel indultunk útra mi a kórus tagjai az Advent első, második és harmadik hetében, hogy elvigyük Karácsony üzenetét barátainknak, református családoknak, elöl járóinknak és tisztelőinknek.

A Jóisten akaratából az időjárás is kedvezett nem volt hideg, így vidáman a már előre csokorba gyűjtött szép karácsonyi énekekkel kívántunk áldott ünnepeket. Milyen volt a fogadtatás? - hálás. Volt terített asztal, sütemény, meleg tea. Frissítők. Sokan velünk énekeltek, volt aki könnyezve fogadott bennünket emlékezve a múltra a régi karácsonyokra. S voltak akikhez minden igyekezetünk ellenére sem jutott el Karácsony csodája Jézus és Karácsony üzenete a hit a remény a békesség és a szeretet.

Hérics Józsefné Nagyigmánd

Miért Kántálunk ?

Szívünkben él a hívó szó, megszületett a megváltó! Jer tehát Te is közénk, hirdessük együtt a csodát, született nekünk megváltónk a Messiás. Adjuk át az örömhírt, tudja meg hát minden szív Megváltónk él és Téged hív. Légy Te is hű gyermeke, minden epedő szívhez jusson el a hír a Megváltó él. Vigyük el sok beteg szívhez a csodát és énekeljünk halleluját.

Szija Sándorné Nagyigmánd

T. Bogáth István Úr! Péntek Lajosné Lidika néni nevében írom a z Ó gondolatait.
Lidika néni dec, 31-én volt 85 éves és a nagyigmándi Református kórus tagja volt hosszú éven keresztül.

Mivel egészségi állapota nem teszi lehetővé, hogy velünk énekeljen ezért minden évben Adventkor meglátogatjuk és vele együtt kántálunk. Ezen alkalmak kaptuk tőle a következő gondolatokat, melyeket szeretnénk, ha megjelenhetne az újságban.

Tisztelettel (Hérics Józsefné kórustag)

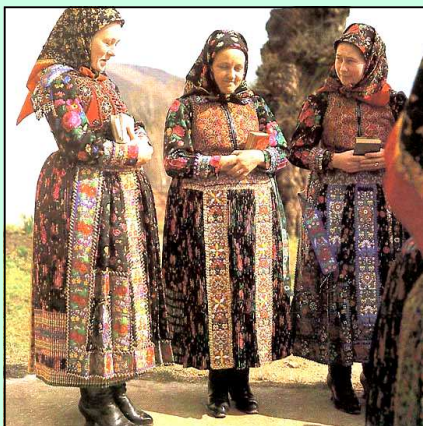
Adventi Szeretet

Mi hozzád vonz add meg azt Vedd el mi Tőled elszakaszt Kegyelmedből add meg, hogy Tied legyen Uram!

Szeretteim!

Ezekkel a gondolatokkal hálával köszönöm a hozzám való szereteteket, hogy Kántálásotokkal ez időben együtt dicsőíthetjük a mi mennyi Atyánkat advent alkalmából. Ez a szeretet maradjon meg továbbra is. Az adventi koszorú pislogó gyertyák fényei vezessenek bennünket a betlehemi jászolhoz, s ott ragyogjon fel a csillag, s tegye maradvánnyá a mi megváltó Krisztusunkat, ki Áldást, Békességet és Kegyelmet ad, mert kik az Úrban bíznak erejük megújul. Kívánok magam és családom nevében Áldott ünnepeket. A kórusnak sok sikert, türelmet és jó egészséget. Isten gazdag áldásával Imádkozó szeretettel s gondolati együttléttel.

Kórustársatok Péntek Lajosné

ÖRÖMJELEK

„Miért csak a szenvedés mikrokozmoszát kapja készen az ember? S miért kell az örömet naponta atomjaiból összeraknia?” Szuromi Pál: *Jelek egy arcon.*

Egy előadásra készülve nemrég újból kezembe vettem a szovjet fogolytáborokba elhurcolt lelkipásztorok visszaemlékezéseit. Egymás után olvastam el Forgon Pál egykori kárpátaljai püspök költői, időnként esztétizáló beszámolóját (Ott voltam, ahol a legszebb virágok nyílnak) és Gulácsy Lajos idén elhunyt püspök szikárabb, mély lelki eszmélődésről tanúságot tevő elbeszéléseit; ezek után Zimányi József izzó, missziói hévvel telített sorait ízelgettem.

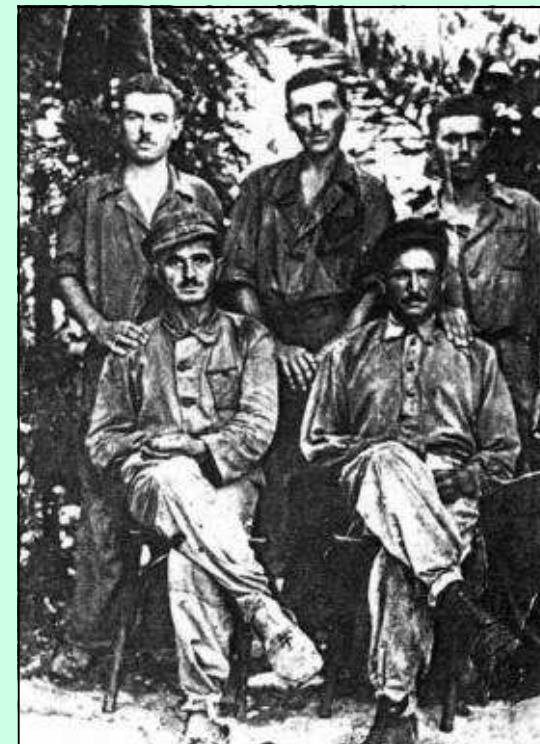
Mind a szerzők, mind műveik régi kedves ismerőseim. Olvasás közben elfogott egy igen erős érzés: nem becsljük meg református mártírjainkat. A Gulág Emlékév adta lehetőségekkel is csak csekély mértékben éltünk.

Olvasásélményem ezúttal egy új mozzanattal egészült ki. Először jutott el hozzám, egy kötetbe foglalt gyűjtés: a fogságba hurcolt egyszerű emberek visszaemlékezései, naplóbejegyzései, hazaküldött levelei alapján festett képet a szerző a táboréletéről. Különösen is kerestem a kapcsolódási pontokat: vajon a hívek és a lelkipásztorok hasonlóan élték-e meg azokat az éveket, vagy éppen ellenkezőleg. A hit megtartó, segítő erejére történő hivatkozáson túl a vallási élet igen konkrét elemeit is megnevezték az elhurcoltak. Nagy kincs volt a Biblia, imakönyv, zsoltár. Többen beszéltek arról, hogy a pap, a lelkipásztor jelenléte milyen mértékben segítette őket abban, hogy emberek maradjanak. Sok elhurcolt emlékezett vissza egy-egy úrvacsorára vagy áldozásra. A beszámolók alapján az a benyomásunk lehet, hogy a legszebb prédikációkat is ezekben a táborokban mondták a lelkipásztorok.

A visszaemlékezések és beszámolók külön figyelmet szentelnek a karácsony megünneplésének. Dezsöffy Géza, egykori ungvári lakos naplóbejegyzése szépen írja le, hogyan sikerült a szolvai táborban

ünnepet tartani:

"Sok karácsonyt megéltem már. De a fogságban eltöltöttre örökké emlékezni fogok. Olyan megrendítő prédikációt, mint amelyet 1944 szeptemberében hallottam, nem lehet elfeledni. Az istentiszteletet Bakos ... tiszaujlaki református lelkész tartotta. S legfőbb mondanivalója az volt, hogy az igaz ember a bajban is megmarad annak, aki. Így történt velünk is. Az egyik fogolytársunknak egy radvánci lány volt a menyasszonya. Amikor látogatába jött, magával hozott egy kis karácsonyfát és négy szál gyertyát. Az őrtálló katona egy üveg pálínkáért átdobta a szögcsapdrót-kerítésten a küldeményt. Közeledett az este. Szájról szájra járt a hír, hogy szentestén a lyukas tetejű kápolnában gyülekezünk. Prédikáció is lesz. Mert, amíg élünk, addig hiszünk és remélünk. Ez történt velem és sorstársaimmal is 46 évvel ezelőtt. Amikor a sötétben beszüföldtünk a kápolnába,

Néhány beregújfalui fogoly

és megpillantottuk a lobogó gyertyafényt, könnyezni kezdtünk. Megrendítő volt a tiszteletes úr szentbeszéde. Hangja azóta is minden karácsonykor visszacseng a fülembé."*

Megragadott a sok konkrétum. Az

elbeszélések fenyőágak vagy fenyőfák beszerzéséről, díszekről, gyertyákról, karácsonyi énekek egy-egy soráról, a prédikáció bizonyos mondatairól szólnak. Pusztán arról lenne szó, hogy a kisember alulnézetből látja még az ünnepet is? Nem hiszem. Inkább arról, hogy a szibériai, kazah, kaukázusi légerek sivárságban minden egyes tárgy, ének, szó megsokszorozott erővel hatott. A karácsonyi békesség ilyen konkrét jeleken keresztül született meg a szívekben.

Miért írom le mindezt? Nem azért, hogy régi idők karácsonyain me-rengjek el. Nem hiszem, hogy régen minden szebb volt. Nem is azért, hogy mások szenvedéseivel tegyem elviselhetőbbé sívár, lagymatag létezésünket. Inkább a konkrétumokra mutatnék rá: fenyőágakra, díszekre, ajándékokra, énekekre, ízekre és illatokra. Igen sokan várják, hogy az

ünnepekre jöjjön el hozzájuk, mint egy lépjen be életükbe. Hogy hogyan? Valahogy, titokzatosan szivárogozjon át mindenki hangulatába és hassa azt teljesen át. Béke, szeretet, jóindulat – ezek legyenek. Magától, mindenféle emberi fáradozás nélkül. Pedig az ünnepeért éppenséggel tenni kell. Zöld ágakat kell feldíszíteni, a *Csendes éjt* kell elénekelni (megtanulni!), el kell menni a templomba szenteste hatkor, lisztet és olajat kell vinni a mácsik utcába a rászorulóknak; képeslapot kell írni a rokonoknak, aki nem tud facebookozni. Ezek az önmagukban csekély cselekedetek, szerény tárgyak jelekké válnak, mint ahogy jellé vált az arany, a tömjén és a mirha a kis Jézus közelében; ahogy jellé vált még az istálló és jászol és ahogy Isten szeretetének jele lett a rongyokba tekert gyermek is. Mi emberek test is vagyunk, nem csak lélek. Legalább karácsonykor örüljünk ennek.

Barta Zsolt
www.refdunantul.hu